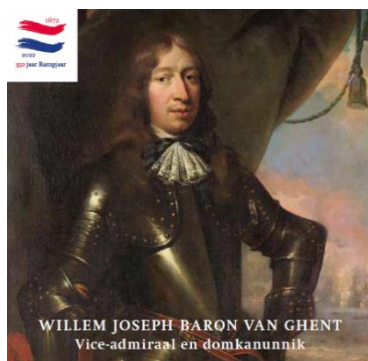

Nieuwsbrief Platform Rampjaar Herdenking – nr. 25 (juni 2022)

NIEUWS VAN HET PLATFORM

7 juni: Herdenking Slag bij Solebay en Van Ghent in Domkerk Utrecht

UTRECHT – Op 7 juni 1672 sneuvelde viceadmiraal Van Ghent in de Zeeslag bij Solebay. Het Platform Rampjaarherdenking organiseert in samenwerking met de Utrechtse Domkerk, de Vereniging W.J. Baron van Ghent en Historische Vereniging Oud-Utrecht een herdenkingsbijeenkomst op dinsdag 7 juni om 11 uur. De bijeenkomst is gratis toegankelijk.

Het programma vermeldt o.m. een lezing van prof.dr. Renger de Bruin en een concert met muziek uit de tijd van het Rampjaar door Camerata Capelle. U kunt zich [hier](#) aanmelden. Wacht niet te lang, want er is veel belangstelling voor deze herdenking.

10 juni webinar met Juke van Niekerk: *Vestingsteden hebben de toekomst!*

LANDELIJK – Bij de Rampjaarherdenking zijn veel vestingsteden actief en trekken zij vaak gezamenlijk op, bijv. als onderdeel van een waterlinie. Voorbeelden zijn de Zuiderwaterlinie Alliantie en de Stichting Oude Hollandse Waterlinie. Door samenwerking van waterlinies en vestingsteden wordt het binnenlands toerisme gestimuleerd. Juke van Niekerk, directeur van Stichting Liniebreed Ondernemen, deelt haar ervaringen en geeft ook informatie over het VESTING!Magazine dat in juni in een oplage van 50.000 ex. verschijnt. Het webinar richt zich op erfgoedvrijwilligers, musea, culturele instellingen, citymarketeers en andere geïnteresseerden, en is gratis toegankelijk. Aanmelden kan via de volgende [link](#).

Webinar 10 juni: Egge Knol over *Groningen in 1672*

LANDELIJK – Op vrijdag 10 juni om 12 uur geeft Egge Knol, conservator Groninger Cultuurhistorie, een webinar over *Groningen in 1672*. 1672 was voor Nederland een Rampjaar. Ook de stad Groningen werd wekenlang gebombardeerd, maar zij hield stand en op 27 augustus trokken de Duitsers stilletjes weg. Het behoud van de stad bleek een keerpunt in het rampjaar. Tot op de dag vandaag wordt het Groningens ontzet op 28 augustus gevierd. In

het Groninger Museum is nu de expositie *Stad houdt stand, 350 jaar Groningens Ontzet* te zien. De expositie bevat authentieke schilderijen, voorwerpen en documenten en zelfs kanonnen uit deze heroïsche strijd. Aanmelden voor bijwonen van de webinar kan via [Historizon](https://www.historizon.nl).

Heeft u de **Rampjaarboekenspecial** al gelezen?

WOERDEN – Vorige maand presenteerde het Platform de Rampjaarboekenspecial, met een inleiding van Luc Panhuysen en recensies en verhalen over ca. 20 nieuwe publicaties over het Rampjaar. Bekijk de [boekenspecial](https://www.rampjaarherdenking.nl) digitaal.

U kunt ook exemplaren van de boekenspecial bij ons bestellen, tegen verzendkosten. Voor info: contact@rampjaarherdenking.nl

Verder heeft het Platform allerlei gadgets, zoals tasjes, Rampjaarmunten, onderzettertjes e.d., die u ook tegen verzendkosten kunt bestellen. Meer hierover op onze [website](https://www.rampjaarherdenking.nl).

ACTIVITEITEN IN HEEL NEDERLAND

2 en 3 juni in Paleis Het Loo: *Willem III, een Moordfeest*

APELDOORN – In de historische kapel van het paleis nemen koning-stadhouder Willem III en zijn bediende en vriend Jan Dam je mee naar het Rampjaar 1672. Dit programma start met een speciale rondleiding door het paleis en gaat over de Europese machtsverhoudingen en spanningen van dat moment. Daarna volgt de muziektheatervoorstelling ‘*Willem III: Een Moordfeest*’.

Dit programma is een samenwerking van Paleis Het Loo en Tafel van Vijf muziektheater. Let op: voor deze voorstelling geldt een toeslag van € 9,50. Bekijk voor meer informatie de [website](https://www.paleisheetloo.nl) van Paleis het Loo.

3 juni Lattrop (Overijssel): **Rampjaarfestival 1672-2022**

is helaas niet meer mogelijk.

OVERIJSEL – Op 1 juni 2022 is het precies 350 jaar geleden dat Bommen Berend Overijssel binnenviel. De IJsselacademie/Twentehoes organiseert daarom op vrijdag 3 juni een festival om op die dag stil te staan bij deze ingrijpende gebeurtenis in Overijssel, met lezingen van o.a. Esther van Velden en Ewout van der Horst, muziek door Handy Joe en een pod-talkshow met Luc Panhuysen en Martin van der Linde. Bekijk het hele programma [hier](#). Het Rampjaarfestival is inmiddels volgeboekt. Aanmelden

3 juni Haastrecht: **Waterwandelarrangement 1672**

HAASTRECHT – De Oude Hollandse Waterlinie organiseert maandelijks het waterwandelarrangement. Een heerlijk dagje uit, met het Rampjaar in de hoofdrol. Onderweg vertelt de deskundige watergids Marina hoe dit inunderen in de praktijk ging en waarom we nu in dit lage polderland onder de zeespiegel nog steeds kunnen blijven wonen, werken en recreëren. Elke 1e vrijdag van de maand (of op eigen datum), de eerstvolgende editie is op 3 juni. Voor meer informatie bekijk de [website](#).

Vanaf 4 juni: **Goet en Bloet, strijdvaardige familie verliest kasteel in Rampjaar 1672**

beleving van het Rampjaar door de veerkrachtige familie. Voor meer informatie bekijk de [website](#).

AMERONGEN – Precies 350 jaar geleden vond het Rampjaar plaats. Kasteel Amerongen werd geplunderd en platgebrand door de troepen van Lodewijk XIV. Om het Rampjaar te herdenken staat Kasteel Amerongen vanaf 4 juni in het teken van *Goet en Bloet*: een tentoonstelling met het spannende verhaal vanuit het oogpunt van de invloedrijke familie Van Reede. Unieke brieven uit deze tijd zijn bewaard en geven een persoonlijk inkijkje in de

6 juni Valkenburg aan de Geul: **350 jaar Kasteelruïne**

Valkenburg in 1672 centraal staat. Bekijk de [website](#) voor meer informatie.

VALKENBURG AAN DE GEUL – Vanaf 6 juni verschillende activiteiten georganiseerd in het kader van de Nationale Rampjaarherdenking. Op Tweede Pinksterdag maandag 6 juni worden onder andere vier rondleidingen verzorgd over de Kasteelruïne met als *thema '350 jaar Kasteelruïne'*. Er worden ook een fietsroute en wandelroute aangeboden. Tevens staan in het centrum van Valkenburg op die dag verschillende living statues in dit thema. In augustus en september vindt in Museum Valkenburg een expositie plaats waarin het opblazen van Kasteel van

6 juni Dag van het Kasteel *Een ramp is van alle tijden*

verhalen te vertellen zijn. Meer dan 100 kastelen nemen dit jaar deel, met wandelroutes, rondleidingen, archeotrails en spannende verhalen. Kijk voor meer informatie op de [website](#) van de Dag van het Kasteel.

LANDELIJK – Maandag 6 juni – Tweede Pinksterdag – is de Dag van het Kasteel. Die staat dit jaar in het teken van rampen die kastelen en buitenplaatsen hebben doorstaan. Hiermee sluit Dag van het Kasteel aan bij de herdenking van het Rampjaar 1672, nu 350 jaar geleden. Ook kijkt de Dag van het Kasteel naar de actualiteit. Het rampjaar 2020 is net voorbij en ook in 2021 maakten we rampzalige tijden mee door corona en door de overstromingen die vooral Limburg troffen. Zijn er parallellen met het Rampjaar 1672? Het ene Rampjaar is het andere niet, of toch wel? Maar ook andere rampen komen aan bod. In de loop der eeuwen hebben kastelen en buitenplaatsen flink wat rampen doorstaan, waarover vele

11 juni Opera Viva Festival met *Rampjaar Anno Nu 2022*

Opstandingskerk in Woerden. Klik [hier](#) voor informatie en tickets.

WOERDEN – In het Rampjaar 1672 werd Holland van verschillende kanten aangevallen. Volgens een Nederlands gezegde was *"het volk redeloos, de regering radeloos en het land reddeloos"*. De Rampjaren 1672 en 2022 en hun overeenkomsten zijn de inspiratie voor "Rampjaar Anno Nu". Het verhaal wordt verrijkt door een repertoire dat symbolisch is voor deze twee historische momenten: Barok-melodieën in het Frans gezongen (o.a. Rameau, Lully) en muziek van deze tijd, in het Nederlands gezongen (o.a. Herman van Veen, Toon Hermans); Het is een muziektheatervoorstelling met operazangers, popzangers, een operakoor, een urban dance ensemble en muzikale begeleiding. De cast is een mix van amateurs en professionele solisten. Voorafgaand zingt de Oekraïense zangeres Anna Adamenko begeleid door de Mexicaanse pianist Luis Romero Estrada volksliederen uit Oekraïne. De voorstelling begint om 19.30 uur in de

11 juni IJsselstein: *Vestingsteden autoroute*

bezienswaardigheden tijdens de rit bekijk de [Vestingsteden Route](#). Voor meer informatie over het Classic Car event, klik [hier](#).

IJSELSTEIN – Voor de autoliefhebber wordt er op zaterdag 11 juni tijdens het Classic Car event in IJsselstein een historische autoroute door de provincie Utrecht gepresenteerd waarin in twee etappes een route door Utrecht gereden kan worden langs historisch opmerkelijke plaatsen met betrekking tot het Rampjaar 1672. Zo komt men met deze route langs slot Zuylen en de Kruijin, waar een bekende slag uit dit conflict met de Fransen heeft plaatsgevonden. Voor deze en andere historische autoroutes en voor aanvullende informatie over de

11 en 12 juni Lobith: *herdenking Passage du Rhin bij Tolhuys*

RIJNWAARDEN – De Heemkundekring Rijnwaarden (HKR) presenteert 11-12 juni 2022 een drone-documentaire, boek, Tolhuys-maquette, een speciaal biertje en opent een tentoonstelling met unieke foto's, historische voorwerpen (bajonet, kanonskogel), originelen en kopieën van kunstwerken (schilderijen, etsen, munt) en historische landkaarten. Al het gepresenteerde houdt verband met de *Passage du Rhin*. Precies 350 jaar geleden stak bij Lobith een leger van zo'n 20.000 soldaten de Rijn over. Het markeerde het begin van het Rampjaar 1672. Voor meer informatie over deze herdenking kunt u terecht op de [website](#).

18 juni Ommerschans: *Het Waerachtigh Festeijn van de Muytinatie*

OMMERSCHANS – Juni 1672: een uitgeputte kapitein van Arkel meldt zich bij de Hanzestad Hasselt. Hongerig, dorstig en naakt wordt hij aangezien voor een zwerver en in de boeien geslagen. Wat is er toch gebeurd met deze heldhaftige jonge militair? Is de strijd met de Duitse Bommen Berend zijn val geworden? ...Of kwam het gevaar voor de brave kapitein toch uit een andere hoek? Ontdek het tijdens de herdenking van het Rampjaar, op het natuurterrein van Staatsbosbeheer, in de Ommerschans. Op zaterdag 18 juni van 10 tot 17 uur organiseert Vereniging Ommerschans *Het Waerachtigh Festeijn van de Muytinatie* met onder meer re-enactment, theater, muziek en entertainment. Later op de avond (20-22 uur) is er ook een lezing van Luc Panhuysen over Bommen Berend. Beide activiteiten zijn gratis toegankelijk. Voor meer informatie houd de [Facebook Ommerschans](#) in de gaten.

Vanaf 25 juni *Buitenspel Het Rampjaar op landgoed Nyenrode*

MAARSSSEN - Wat een rotjaar. Nee, maar écht. Heel veel meer kon er niet fout gaan in 1672. Totale chaos. Het Rampjaar is het jaar waarin de Fransen onder leiding van de Zonnekoning ons land binnenvallen. Paniek, dood en plundering razen door het oostelijk deel van ons kikkerlandje. Het is kantje boord of we hadden nu allemaal Frans gesproken. En het zijn geen lieverdje, deze gepoederde heren uit Versailles.

Deze beeldende en muzikale theatervoorstelling neemt je mee in de geschiedenis van Nederland.

Wij mogen een uniek verhaal over het rampjaar spelen op het prachtige landgoed Nyenrode. Een historische plek aan de Vecht, dat in het Rampjaar het hoofdkwartier was van de Fransen en bij hun vertrek door brand werd verwoest. Al is dat niet het enige wat Nyenrode overkomen is...

We ontvangen je graag op 25 en 26 juni en op 2 en 3 juli 2022! Prijs: € 12,50 / € 10,00 (U-pas en groepen vanaf 15 personen) via www.maarsssen32.nl/ticket-bestellen/

www.maarsssen32.nl/ticket-bestellen/

Friese Waterlinie lanceert herdenkingsprogramma 2022

OLDEBERKOOP - Zaterdag 28 mei is het Programma Herdenking Rampjaar Friese Waterlinie 2022-2023 gelanceerd tijdens een pers-oploop in hotel Lunia Oldeberkoop. Vanaf nu staat het [programma op de website](#). Blijf de website volgen, exacte data, details en aanmelden kan gaandeweg. Uniek is bijvoorbeeld de *tentoonstelling Vondsten langs de Friese Waterlinie*. Het gaat om vondsten van strijdtoneel langs de Friese Waterlinie, van de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648) tot en met d 1672-1673, het zogenaamde 'Rampjaar'.

Verder zijn er zes *Schansen met verhaal*: fietstochten met gids en vertellers, zes langs andere schansen en trajecten van de Friese Waterlinie, en twee *schanstours met verteller*. Ook de *reeks Inleidingen* is vrij uniek. Vanuit verschillende invalshoeken wordt het Rampjaar belicht: vanuit de eigen streek de Stellingwerven, vanuit perspectief van Albertine Agnes, vanuit Gronings perspectief, vanuit Fries perspectief en last but not least vanuit Münsters perspectief. www.friesewaterlinie.nl

Mooi Gorinchem presenteert striptekening Rampjaar 1672

GORINCHEM – Sinds kort presenteert Mooi Gorinchem op zijn sociale media en website een spannend en leuk vervolgv verhaal voor alle leeftijden: '1672 - Het Rampjaar', door historicus en striptekenaar Roel Mulder. Met het verhaal kunnen belangstellenden van week tot week volgen hoe Nederland 350 jaar geleden werd binnengevallen door Frankrijk, en hoe in deze oorlog het water de strijd besliste. En welke rol Gorinchem en de regio hierin speelden. Roel Mulder vertelt het verhaal van het Rampjaar 1672 op zijn heel eigen manier na. Volg de strip [hier](#).

Nieuw licht op vlucht Willem Sluiter tijdens het Rampjaar

EIBERGEN – Naast het misverstand dat de streeknaam Achterhoek is ontleend aan de bekendste dichtregels van Willem Sluiter, klopt het wellicht ook niet, dat hij in het rampjaar 1672 moest vluchten vanwege zijn hekeldicht op de mis. Althans het bewijs ontbreekt. Dit blijkt uit een analyse van Arend Heideman. Een herdenkingsartikel (350 jaar later) van hem bracht onderzoek naar het werk van deze dichter in een stroomversnelling en leverde voortschrijdend inzicht op en de tekst van een oud verhaal. Lees het artikel [hier](#) verder.

Berenning Aardenburg: stadswandelingen mét VR-presentatie

AARDENBURG – In Aardenburg worden t/m oktober 2022 stads- wandelingen over de Berenning in 1672 georganiseerd én is er een bijhorende VR-presentatie te zien. De VR-presentatie is iedere dag te bekijken in de St. Baafskerk van 14 tot 16 uur, m.u.v. de maandagmiddag.

De stadswandeling wordt iedere zaterdagmiddag gehouden om 15.30 uur en op aanvraag voor groepen ook doordeweeks. Zie [Cultuurforum Aardenburg](#) voor meer informatie.

Coevorden: Bevrijdingsfestival Drenthe geopend

ASSEN – Afgelopen 5 mei opende burgemeester Bergsma namens de Culturele Gemeente Coevorden het Drents Bevrijdingsfestival in Assen. Er was een wervelend optreden van het Drents Jeugdorkest op het hoofdpodium. Ze speelden het stuk 'Bommen Berend' van componist Jan de Haan. Gastdirigent majoor Tijmen Botma van de Koninklijke Militaire Kapel 'Johan Willem Friso' leidde het orkest. Het optreden was een voorproefje van het grote muziektheaterspektakel 'Bommen Berend', dat in augustus wordt uitgevoerd door de Koninklijk Militaire Kapel 'Johan Willem Friso'. Kaarten hiervoor zijn nu al verkrijgbaar via [Cultureel Coevorden](#).

Veenendaal toont Landoog Beeldenroute over het Rampjaar

VEENENDAAL – Beeld je eens in! Even niet in het klaslokaal zitten werken, maar heerlijk naar de natuur fietsen, kunst kijken en leren over ons erfgoed. Dat kan! Bij dit lespakket fiets je met je klas naar Fort aan de Buursteeg. Daar staan 3 kunstwerken die gemaakt zijn vanuit het thema Rampjaar 1672. Stichting Landoog heeft met het thema Rampjaar een beeldenroute in de natuur georganiseerd, Verhaal Verbeeld. Bij deze route is een speciaal lespakket ontworpen voor groep 7 en 8 om te leren over dit deel van ons erfgoed en te leren kijken naar kunst. Dit project is vakoverschrijdend. Je leert kunst kijken, je leert over ons erfgoed, de geschiedenis van het Rampjaar 1672, aardrijkskunde, je leert teamwerken en.... Je bent heerlijk in beweging in de buitenlucht.

Bekijk de voor [website](#) meer informatie.

Het Verraad van Deventer: expositie in Museum De Waag geopend

DEVENTER – Afgelopen maand werd de tentoonstelling 'Het verraad van Deventer Rampjaar 1672' in Museum De Waag geopend door burgemeester Ron König. De tentoonstelling toont de belegering van Deventer door een Duits-Franse overmacht. De vorst-bisschop van Munster, Bernard von Galen alias 'Bommen Berend', dreigde met zijn gevreesde mortieren en brandbommen Deventer in vuur en vlam te zetten. Toen Deventer zich niet overgaf liet hij de stad van drie zijden beschieten. Onder leiding van burgemeester Hendrick Nilant zag het bestuur geen andere oplossing dan de stad dadelijk over

te geven. Was dit verraad of een verstandig besluit? Eeuwenlang werd de Deventenaren de snelle overgave van 1672 nagedragen als verraad aan de Republiek. Evengoed was Deventer de enige stad in Overijssel die überhaupt weerstand bood tijdens de inval. In het museum kan je de belegering en overgave van de stad vanuit verschillende perspectieven beleven. De bezoeker kan zelf oordelen of Deventer zich tot het uiterste had moeten verdedigen of er verstandig aan deed de stad over te geven. Meer informatie over de tentoonstelling en de openingstijden van het museum zijn te vinden op museumdewaag.nl.

"Vechtstreek leek in 1672 – '73 nogal op Oekraïne nu"

NOORD-HOLLAND – In het Noord-Hollands Dagblad wordt in de boekbespreking van het boek 'Een ramp voor de Vechtstreek - 1672-1673' van Daan Wolfert de vergelijking gemaakt met het Rampjaar 1672 en Oekraïne anno nu. Wat de Vechtstreek in 1672-1673 te verduren kreeg van de Fransen lijkt opvallend op wat de Russen momenteel in Oekraïne: zich niet alleen richten op militaire doelen, maar met opzet ook burgers zo hard mogelijk treffen. Wat dat betreft is de wereld er in 350 jaar niet erg op vooruit gegaan. Lees het hele artikel [hier](#).

Dorpskerk Zwammerdam herdacht Rampjaar met 350 jaar oude kerkdienst

ZWAMMERDAM – Eind december 1672 trok het Franse leger al plunderend en moordend door Zwammerdam waar slechts de restanten van de kerk en een woning overeind zijn gebleven. Deze enorme ramp tekende de geschiedenis van Zwammerdam voorgoed. Ds. Hellenbroek, die daar van 1682-1691 predikant was, organiseerde na opbouw van de kerk jaarlijks een herdenkingsdienst. Voor ds. Post uit Zwammerdam was dit aanleiding om aan de vooravond van 350 jaar inval, op 29 mei een van deze diensten terug te halen. Post:

“Een exacte kopie van de dienst is natuurlijk niet mogelijk maar gaan wel terug naar die tijd. We lezen één van de twee bewaarde preken en zingen de Psalmen van die tijd.” De kerkdienst op zondag 29 mei begon om 9:30 in de Dorpskerk te Zwammerdam en werd, met beeld, uitgezonden via <https://www.kerkomroep.nl/#/kerken/10291>.

Onlangs geopend: Museum Haastee in Sint-Maartensdijk

het museum in Sint-Maartensdijk.

SINT-MAARTENSDIJK – Museum Haastee richt zich op de specifieke geschiedenis van Sint-Maartensdijk. Als hoofdonderwerp is de keuze voor dit seizoen gevallen op Het Rampjaar 1672, en dan in het bijzonder op Willem III. Prins Willem III krijgt in 1668 als hij 18 jaar de beschikking over de bezittingen van de Oranjes, dus ook de bezittingen in Sint-Maartensdijk met het bijbehorende Kasteel. Hij is nu in navolging van zijn grootvader Frederik Hendrik en zijn vader Willem II, Heer van Sint-Maartensdijk. In 1668 wordt Willem III ook benoemd als Eerste Edele in de Staten van Zeeland. Bekijk de [website](#) van Museum Haastee of bezoek

- **Bestuur:** drs. Bernt Feis, voorzitter; drs. Bart Engbers, vicevoorzitter; drs. Merle Lammers, secretaris; Patrick van Leeuwen LLM, penningmeester; drs. Job van den Broek, Bert Bouwmeester en ir. Jos Cuijpers, bestuursleden
- **Comité van Aanbeveling:** drs. A.A.M. Brok, drs. Marieke Brugman, drs. Reinildis van Ditzhuyzen, drs. Luc Panhuysen, dr. Peter Rehwinkel, dr. Niko Roorda, Gerda Verburg
- **Medewerkers en stagiaires:** Bram van Dorp, Kaylee Overkleef en Mees Spijkerman. Redactie en verzending Nieuwsbrief en Magazijn: drs. Job van den Broek en drs. Merle Lammers
- **Website** www.bootsystems.nl; oplage Nieuwsbrief: 10.350 ex.; verzending www.ymlp.nl

Fonds
1818

